

גלויה- כיתה ה' מעודכן

פירוט המשניות לאור מסמך "ששת ההישגים"

ששת ההישגים						נושא המשנה	יחידת הוראה
ערכים	הבנה פרשנות והיסק	יסודות התושב"ע	לשון חכמים (הודגשו המילים שיש להתמקד בהם)	מושגים (הודגשו המושגים שיש להתמקד בהם)	מבנה (כותרת אומר מקרה דין טעם)		
להתבונן במשמעות לוח השנה העברי וההשלכות שלו על יסודות האמונה שנים אנו מונים מתשרי, זכר לבריאת העולם, חודשים אנו מונים, זכר ליציאת מצרים, כך שיהודי בכל מצב נזכר בשני יסודות האמונה שלו: בריאת העולם ויציאת מצרים.	זיהוי נושא המשנה וסיכום תכניה. (ארבעה/חמישה תאריכים עם משמעויות הלכתיות שונות)	היכרות עם התנאים בית-הלל ובית שמאי	אֲרַבְּעָה רָאשֵׁי שָׁנִים הֵם. בְּאֶחָד בְּנִיסָן רֹאשׁ הַשָּׁנָה לְמַלְכִּים וְלַרְגָּלִים. בְּאֶחָד בְּאֵלוּל רֹאשׁ הַשָּׁנָה לְמַעֲשֵׂר בְּהֶקְהָה. רִבִּי אֱלֶעָזָר וְרִבִּי שְׁמַעוֹן אֹמְרִים, בְּאֶחָד בְּתִשְׁרִי. בְּאֶחָד בְּתִשְׁרִי רֹאשׁ הַשָּׁנָה לְשָׁנִים וְלִשְׁמִטָּין וְלִיּוֹכְלוֹת, לְנִטְיָעָה וְלִירִקוֹת. בְּאֶחָד בְּשָׁבָט, רֹאשׁ הַשָּׁנָה לְאֵילָן, כְּדָבָרִי בֵּית שְׁמַאי. בֵּית הַלֵּל אֹמְרִים, בְּחֻמְשָׁה עָשָׂר בּוֹ			ראשי השנים להלכות שונות	ראש-השנה פרק א משנה א
נקודות זמן קבועות במהלך השנה למשפט, הזדמנויות לתיקון. הפנמת האחריות האישית שיש לכל אחד בהקשר לתוצאות הדין שלו ושל כל העולם. התלמיד יתעורר לשוב בתשובה לקראת ראש השנה	זיהוי נושא המשנה וסיכום תכניה (ארבעה זמנים שהעולם עומד למשפט)	לזהות פסוק המובא במשנה (שנאמר) ולהבין את תפקידו	בְּאֶחָד בְּבִרְגֵי הָעוֹלָם נִדּוֹן, בְּכַסֵּם עַל הַתְּבוּאָה, בְּעֶצְרָתָם עַל פְּרוֹת הָאֵילָן, בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה כָּל בְּאֵי הָעוֹלָם עוֹבְרִין לִפְנֵי כִכְבֵּי מְרוֹן, שְׁנֵאמַר (תהלים לג) הַיּוֹצֵר יַחַד לָפָם, הַמְכִּין אֶל כָּל מַעֲשֵׂיהֶם. וְכַח נִדּוֹנִין עַל הַמִּים:			ארבעה זמנים בו העולם נידון	ראש-השנה פרק א משנה ב

גלויה- כיתה ה' מעודכן

פירוט המשניות לאור מסמך "ששת ההישגים"

ששת ההישגים						נושא המשנה	יחידת הוראה
ערכים	הבנה פרשנות והיסק	יסודות התושב"ע	לשון חכמים (הודגשו המילים שבהם יש להתמקד)	מושגים (הודגשו המושגים שבהם יש להתמקד)	מבנה (כותרת אומר מקרה דין טעם)		
במשנה מתארים מצב בו יש צריך להודיע על קידוש החודש למרות שהמשנה נכתבה לאחר החורבן, כותבים חז"ל את החודשים שבהם נשלחו השליחים בתקופת המקדש. כתיבת הלכות הקשורות למקדש מצביעה על אמונה איתנה ומעשית בבנייננו. כי אין למשנה צורך לספר היסטוריה. המטרה להכין את העם למצב שבו ייבנה המקדש וההלכות תהיינה רלבנטיות. ערך האמונה והצפייה האקטיבית מעוררת את התלמידים להתבונן ולחשוב כיצד הם יכולים להחיש את בניין המקדש במעשים תוך פיתוח רגש אמונה אמיתי, מעשי.	1. יציאת השליחים בשישה מועדים לעדכן בקידוש החודש 2. השלמת הניסוח המקוצר של המשנה 3. הבנת הטעמים ליציאת השליחים בכל אחד מן החודשים 4. ניסוח העיקרון הקובע ליציאת השליחים 5. בירור זמן כתיבת המשנה לפי ההקשר 6. השוואת החודשים שבהם יצאו השליחים בזמן המקדש ולאחר חורבנו		עַל נִשְׁאָה חֲדָשִׁים הַשְּׁלוּחִין יוֹצְאִין, עַל נִסָּן מִפְּנֵי הַפֶּסַח, עַל אָב מִפְּנֵי הַתֵּעֲנִית, עַל אֱלוּל מִפְּנֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה, עַל תִּשְׁרֵי מִפְּנֵי תִקְנַת הַמוֹעֲדוֹת, עַל כֶּסֶלוֹ מִפְּנֵי חֲנֻכָּה, וְעַל אֶדְר מִפְּנֵי הַפּוּרִים. וְנִשְׁהִיָּה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ קָיָם, יוֹצְאִין אֶף עַל אֶיֶר מִפְּנֵי פֶסַח קָטָן			שליחי בית-הדין לעדות החודש	ראש-השנה פרק א משנה ג

גלויה- כיתה ה' מעודכן

פירוט המשניות לאור מסמך "ששת ההישגים"

ששת ההישגים						נושא המשנה	יחידת הוראה
ערכים	הבנה פרשנות והיסק	יסודות התושב"ע	לשון חכמים (הודגשו המילים שיש להתמקד בהם)	מושגים (הודגשו המושגים שיש להתמקד בהם)	מבנה (כותרת אומר מקרה דין טעם)		
הצפייה לבית-המקדש והזגשת החיסרון כל עוד נשאר בחורבנו, הן ברמה הלאומית והן בקיום המצוות.	1. הבחנה בין התקופות השונות 2. ייחודיות חודשים ניסן ותשרי 3. סיבת ההשמטה של חודש סיוון 4. היתר חילול השבת לעדים ולא לשליחים	סמכות חכמים להתיר/ולאסור חילול שבת לצורך קיום מצווה אחרת	על שני חדשים מחללין את השבת: על ניסן ועל תשרי, שבהן השלוחין יוצאין לסוריא, ובהן מתקנין את המועדות. וכשהיה בית המקדש קיים, מחללין אף על כלן מפני תקנת הקרבן.			ראש-השנה פרק א משנה ד	ראש-השנה פרק א משנה ד
ערך שמירת השבת ומנגד חשיבות קיום עדות החודש גם בספק אם עדותו תועיל.	1. זיהוי נקודת המחלוקת בין דעת ת"ק ורבי יוסי 2. מהן הסיבות של כל תנא	היכרות עם התנא רבי יוסי (פירוט במסמך שבעמוד 19)	בין שנראה בעליל בין שלא נראה בעליל, מחללין עליו את השבת, רבי יוסי אומר: אם נראה בעליל, אין מחללין עליו את השבת.			ראש-השנה פרק א משנה ה	ראש-השנה פרק א משנה ה
חשיבות בחינת המציאות מתוך "הסתכלות רחבה". רבן גמליאל חושש שעצירת העדים היום תוביל למניעת הגעתם בהמשך.	זיהוי נקודת המחלוקת בין דעת רבי עקיבא לבין דעת רבן גמליאל	היכרות עם התנא רבי עקיבא (פירוט במסמך שבעמוד 11)	מעשה שעברו יותר מארבעים זוג, ועכבן רבי עקיבא כלוד. שלח לו רבן גמליאל, אם מעכב אתה את הרבים, נמצאת מכשילן לעתיד לבא.			ראש-השנה פרק א משנה ו	ראש-השנה פרק א משנה ו

גלויה- כיתה ה' מעודכן

פירוט המשניות לאור מסמך "ששת ההישגים"

ששת ההישגים						נושא המשנה	יחידת הוראה
ערכים	הבנה פרשנות והיסק	יסודות התושב"ע	לשון חכמים (הודגשו המילים שבהם יש להתמקד)	מושגים (הודגשו המושגים שבהם יש להתמקד)	מבנה (כותרת אומר מקרה דין טעם)		
הגעה למסור עדות על ראיית החודש דורשת מאמץ והשקעה, ובכל זאת יש בה הזדמנות למפגש ישיר עם גדולי ישראל ושותפות באירוע רוחני. כאשר עוסקים בדברים חשובים פעמים שנדרש לטרוח עבור זה.	1. הסבר דעתו של ת"ק בדבר הליכת אב ובנו להעיד הרי עדותם פסולה 2. זיהוי נקודת המחלוקת	הבחנה בין הרישא לסיפא של המשנה	אָב וּבְנוֹ שָׂרְאוּ אֶת הַחֹדֶשׁ - יִלְכוּ: לֹא שִׁמְצָטְרְפִין זֶה עִם זֶה, אֲלָא שְׂאֵם יִפְסֵל אֶחָד מֵהֶן, יִצְטָרֵף הַשְּׁנִי עִם אֲחֵר. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר: אָב וּבְנוֹ וְכָל הַקְּרוֹבִין - כְּשֶׁרִין לַעֲדוֹת הַחֹדֶשׁ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי: מַעֲשֶׂה כְּטוֹבִיָּה הָרוּפָא, שָׂרְאָה אֶת הַחֹדֶשׁ בִּירוּשָׁלַיִם, הוּא וּבְנוֹ וְעַבְדּוֹ מִשְׁחָרֵר, וְקָבְלוּ הַכֹּהֲנִים אוֹתוֹ וְאֶת בְּנוֹ, וּפָסְלוּ אֶת עַבְדּוֹ. וְכִשְׁבָּאוּ לִפְנֵי בֵּית דִּין, קָבְלוּ אוֹתוֹ וְאֶת עַבְדּוֹ, וּפָסְלוּ אֶת בְּנוֹ. (פסולים לעדות/קרובים פסולים לעדות)		אב ובנו שראו את מולד הלבנה	ראש-השנה פרק א משנה ז	
אנשים שאינם אמינים בדרך-כלל במעשיהם ובדבריהם נפסלו לעדות-ללמדנו ממה עלינו להתרחק, ולזבוק במידת האמת.	סיבת פסילתם לעדות החודש		אֵלֵינוּ הֵן הַפְּסוּלִין: הַמִּשְׁחָק בְּקִבְיָא, וּמַלְוֵי בְּרִפְיָא, וּמַפְרִיחֵי יוֹנִים, וְסוֹחְרֵי נְשִׁיעִית, וְעַבְדִּים. זֶה הַכֹּל, כָּל עֲדוֹת שְׂאִין הָאֵשָׁה כְּשֶׁרָה לָהּ, אֲףֹ הֵן אֵינָן כְּשֶׁרִים לָהּ.		הפסולים לעדות	ראש-השנה פרק ח משנה ח	
1. השקעה בדבר עשיית רצון ה' ומציאת הדרכים הנכונות לביצוע הרצון בהסכמת חכמים 2. שמיעה לדברי חכמים "ועשית ככל אשר יורוך" גם אם הציווי כולל מעבר על דברי תורה	1. זיהוי מצבים מיוחדים ופתרונם 2. זיהוי מכנה משותף לכל המצבים במשנה	מהמילה "בזמנם" לומדים חז"ל שהתורה ציוותה לקבוע את מועדי ה' בזמנם ולשם עדות החודש ניתן אף לחלל שבת	מִי שָׂרְאָה אֶת הַחֹדֶשׁ וְאִינוּ יָכוֹל לְהֵלֵךְ - מוֹלִיכִין אוֹתוֹ עַל הַחֹמֶר, אֲפָלוּ בְּמָטָה. וְאִם צוּדָה לָהֶם - לוֹקְחִין בְּיָדָם מִקְלוֹת. וְאִם הִיְתָה דֶּרֶךְ רְחוּקָה - לוֹקְחִין בְּיָדָם מִזֹּנוֹת, שֶׁעַל מַהֲלָכָּ לִלְהָ לַיּוֹם - מִחֻלְלִין אֶת הַשֶּׁבֶת וְיוֹצְאִין לַעֲדוֹת הַחֹדֶשׁ, שְׁנֵאָמַר (ויקרא כג), אֲלֵה מוֹעֲדֵי ה' אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אוֹתָם בְּמוֹעֲדָם. (איסור הוצאה מרשות לרשות)		חילול שבת כדי להעיד על מולד הלבנה	ראש-השנה פרק א משנה ט	

גלויה- כיתה ה' מעודכן

פירוט המשניות לאור מסמך "ששת ההישגים"

ששת ההישגים						נושא המשנה	יחידת הוראה
ערכים	הבנה פרשנות והיסק	יסודות התושב"ע	לשון חכמים (הודגשו המילים שיש להתמקד בהם)	מושגים (הודגשו המושגים שיש להתמקד בהם)	מבנה (כותרת אומר מקרה דין טעם)		
יש לתת אמון באחר, אך כאשר עולות חשדות יש לפעול בפקחות למניעת תרמית.	1. סדר פעולות שעושה בית-הדין כאשר אינו מכיר את העד 2. איזו תקנה תקנו בעקבות קלקולם של המינים	היכרות עם המינים-הצדוקים והבייתוסים	אם אינן מכירין אותו- משלחין אחר עמו להעידו. בראשונה היו מקבלין עדות החדש מכל אדם. משקלקלו המינים, התקינו שלא יהו מקבלין אלא מן המכירים:			דרכי עדכון העם בדבר קידש החודש	ראש-השנה פרק ב משנה א

גלויה- כיתה ה' מעודכן

פירוט המשניות לאור מסמך "ששת ההישגים"

ששת ההישגים						נושא המשנה	יחידת הוראה
ערכים	הבנה פרשנות והיסק	יסודות התושב"ע	לשון חכמים (הודגשו המילים שיש להתמקד בהם)	מושגים (הודגשו המושגים שיש להתמקד בהם)	מבנה (כותרת אומר מקרה דין טעם)		
1. מסירות והשקעה למען מטרה חשובה. חכמים עשו כל מאמץ על-מנת לשמור על מועדי ישראל בזמנם על-אף כל המנסים לערער ולשבש 2. חשיבות ליכוד עם-ישראל ודאגה לכל אחד מישראל גם אם נמצא במרחקים	1. הדרך בה עדכנו את יהודי הגולה בדבר קידוש החודש (למדנו בפרק א' על השליחים, וכעת לומדים כיצד הודיעו לגולה בהתחלה) 2. השאת המשואות הייתה רק בחודש חסר 3. באיזה אופן קלקלו הכותים ומאיזו סיבה עשו זאת		בראשונה היו משיאין משואות. משקלקלו הכותים, התקינו שיהיו שלוחין יוצאין.			הודעה על קידוש החודש ע"י השאת משואות ובאמצעות שלוחים	ראש-השנה פרק ב משנה ב
גדולתם של חכמים שלא עסקו רק בדיני ההלכות אלא גם בפרקטיקה שסייעה לקיום ההלכה למעשה	המשנה עוסקת באופן השאת המשואות: 1. ממה הכינו את המשואה 2. כיצד העבירו את המסר		כיצד היו משיאין משואות: מביאין כלנסאות של ארז ארכין וקנים ועצי שקמן ונערות של פשתן וכורף במשיקה, ועולה לראש הקר ומצית בהן את האור, ומוליך ומביא ומעלה ומוריד, עד שהוא רואה את חברו שהוא עושה כן בראש הקר השני, וכן בראש הקר השלישי.			אופן השאת המשואות	ראש-השנה פרק ב משנה ג

גלויה- כיתה ה' מעודכן

פירוט המשניות לאור מסמך "ששת ההישגים"

ששת ההישגים					נושא המשנה	יחידת הוראה
ערכים	הבנה פרשנות והיסק	לשון חכמים (הודגשו המילים שבהם יש להתמקד)	מושגים (הודגשו המושגים שבהם יש להתמקד)	מבנה (כותרת אומר מקרה דין טעם)		
לאחר שאנשי בכל ראו את משואת החודש מבית בלתי, הם עלו כל אחד על גג ביתו עם לפיד של אש – כאישור על כך שראו את סימון המשואה. סיבה נוספת להדלקה היא לציין את ראש חודש כיום מיוחד. מי שהיה רואה את בכל מרחוק היא הייתה נראית "כמדורת האש". ניתן ללמוד ממעשיהם על חשיבות ציון ר"ח כיום מיוחד שיש בו דינים מיוחדים.	1. בחירת ההרים הללו מפני גובהם ובלטותם בשטח. 2. היעד במסלול המשואות לכיוון "הגולה" - בכל. 3. הסבר דברי המשנה "כל הגולה לפניו כמדורת האש"		ומאין היו משיאין משואות, מהר המשחה לסרטקא, ומסרטקא לגרופינא, ומגרופינא לחורן, ומחורן לבית בלתי, ומבית בלתי לא זזו משם, אלא מוליך ומביא ומעלה ומוריד עד שהיה רואה כל הגולה לפניו כמדורת האש.		מסלול השאת המשואות	ראש-השנה פרק ב משנה ד
ערך החיים ופיקוח נפש גובר גם כאשר מדובר רק על חשש, וגם במקרה זה הוא ידחה את השבת. החשש שאם לא נתיר לאותם מצילי חיים להיות "כאנשי העיר", בפעם הבאה לא יצאו מחוץ לתחום להצלת חיים.	1. מטרת הסעודות למשוך את העדים לבוא להעיד. 2. ביאור "תחום שבת" יסביר מדוע לא יכלו לצאת בשבת מאותה החצר. 3. תקנת רבן-גמליאל להתירם כבני העיר, כיוון שהגיעו מחוץ לתחום בהיתר בית הדין. 4. תקנת רבן-גמליאל השפיעה גם על מקרים אחרים.	חצר גדולה הייתה בירושלים, ובית יעזק הייתה נקראת, ולשם כל העדים מתכנסים, ובית דין בודקין אותם שם. וסעודות גדולות עושין להם בשביל שיהיו רגילים לבא. בעיה - בראשונה לא היו זזין משם כל היום, (תחום שבת) פתרון - התקין רבן גמליאל הזקן שיהיו מהלכין אלפים אמה לכל רוח. ולא אלו בלבד, אלא אף החכמה הבאה לידי, והבא להציל מן הדלקה ומן הגיס ומן הנזהר ומן המפלת, הרי אלו כאנשי העיר, ויש להם אלפים אמה לכל רוח.			התכנסות העדים בירושלים	ראש-השנה פרק ב משנה ה

גלויה- כיתה ה' מעודכן

פירוט המשניות לאור מסמך "ששת ההישגים"

ששת ההישגים						נושא המשנה	יחידת הוראה
ערכים ומשמעות	הבנה פרשנות והיסק	יסודות התושב"ע	לשון חכמים (הודגשו המילים שיש להתמקד בהם)	מושגים (הודגשו המושגים שיש להתמקד בהם)	מבנה (כותרת אומר מקרה דין טעם)		
ההקפדה של בית-הדין לשאול את כל העדים מביאה להערכה אמתית שתעודד את העדים לבוא שוב. יחסם המכבד של בית-הדין יביא את העדים לידי הבנה שטרחתם רבה וחשובה, על-אף שעדות זו לא הביאה תועלת ממשית בקידוש החודש. הדבר בא ללמדנו על חשיבות ההכרה במאמצים של הסובבים אותנו, להעריך ולהודות.	1. משנתנו עוסקת באופן בו היו בודקים את נאמנות העדים. 2. העדים היו מתושאלים בנפרד – חכמי בית-הדין היו מתחילים בגדול משום כבודו. 3. זיהוי הלבנה, צורתה ומקומה ביחס לשמש השוקעת יסייע בבדיקת נאמנות העדות (א) "לפני החמה" - שמש (ב) "אחרי החמה" - שמש (ג) "לצפונה-----לדרומה" שמש (ד) "כמה היה גבוה" - מקו האופק. (ה) "נוטה, רחב" - צורת הלבנה 4. העדות צריכה להיות ללא סתירות ממשיות. 5. קבלת שאר העדים הממתנים על אף שלא נזקקו לעדותם.	חשוב להדגיש שחכמי בית-הדין היו בקיאים באסטרונומיה וידעו לחשב כיצד הלבנה צריכה להיראות על אף שלא ראו אותה בעיניהם. מאיזו סיבה היה צריך בכלל לקבל עדים שראו את מולד הלבנה? הציווי לקדש את החודש הוא על-פי ראייה ("כזה ראה וקדש").	כיצד בודקין את העדים? זוג נשכא ראשון, בודקין אותו ראשון. ומכניסין את הגדול שבהן ואומרים לו: אומר, כיצד ראית את הלבנה, לפני החמה או לאחר החמה, לצפונה או לדרומה, כמה היה גבוה ולאין היה נוטה, וכמה היה רחב. אם אומר לפני החמה - לא אמר כלום. ואחר כך היו מכניסים את השני ובודקין אותו. אם נמצאו דבריהם מכונים - עדותן קימת. ושאר כל הזאות שואלין אותם ראשי דברים, לא שהיו צריכין להן, אלא כדי שלא יצאו בפחיתות, בשביל שיהיו רגילים לבא.				

גלויה- כיתה ה' מעודכן

פירוט המשניות לאור מסמך "ששת ההישגים"

ששת ההישגים						נושא המשנה	יחידת הוראה
ערכים ומשמעות	הבנה פרשנות והיסק	יסודות התושב"ע	לשון חכמים (הודגשו המילים שיש להתמקד בהם)	מושגים (הודגשו המושגים שיש להתמקד בהם)	מבנה (כותרת אומר מקרה דין טעם)		
1. ישנה חשיבות רבה לנסות להעביר את האווירה שהייתה סביב קבלת העדות וקידוש החודש שיהווה נקודת שיא עם המעמד. 2. תוך כדי הלימוד על תהליך קידוש החודש והמאמץ שהיה כרוך בדבר, זו הזדמנות לייקר את ראש-חודש וללמוד כיצד ניתן לייחד יום זה ואף להציע הצעות.	1. מעמד קידוש החודש נעשה רק לאחר קבלת עדות העדים. 2. אין במעמד זה צעד טכני כי עם החלת קדושה על אותו היום- עניין הדורש פעולה ממשית. 3. שימת לב במה המחלוקת בסיפא של המשנה מסכימים- כאשר נראה הירח בזמנו (אור ל30 לחודש) <u>חולקים</u>- כאשר נראה לא בזמנו (אור ל31 לחודש). במצב כזה אומר רבי אלעזר ברבי צדוק שאין צורך לקדש את החודש בבית-דין כיוון שברור מאליו שיום המחרת קדוש בקדושת ראש-חודש.	מן הפסוק "וידבר משה את מועדי ה'" למדים: -"משה"- קידש את החודש והיה ראש בית-דין כך קידוש החודש נעשה ע"י ראש בית-הדין שאומר "מקודש". ומן הפסוק "מועדי ה' אשר תקראו אתם" למדים: -"אתם"- בכתיב חסר שגם העם צריכים להיות נוכחים במעמד -"מקראי קודש"- העם צריך לקרוא פעמיים "מקודש-מקודש".	ראש בית דין אומר מקדש, וכל העם עונים אחריו מקדש מקדש. (קידוש החודש) בין שִׁנְרָאָה בְּזַמְנוּ בֵּין שֶׁלֹא נִרְאָה בְּזַמְנוּ- מְקַדְשִׁין אוֹתוֹ. רַבִּי אֱלֵעָזָר בְּרַבִּי צְדוֹק אוֹמֵר: אִם לֹא נִרְאָה בְּזַמְנוּ- אֵין מְקַדְשִׁין אוֹתוֹ, שֶׁכָּכֹר קִדְשׁוּהוּ שְׁמַיִם.			קידוש החודש על ידי בית-הדין	ראש-השנה פרק ב משנה ז

גלויה- כיתה ה' מעודכן

פירוט המשניות לאור מסמך "ששת ההישגים"

ששת ההישגים						נושא המשנה	יחידת הוראה
ערכים ומשמעות	הבנה פרשנות והיסק	יסודות התושב"ע	לשון תכמים (הודגשו המילים שבהם יש להתמקד)	מושגים (הודגשו המושגים שבהם יש להתמקד)	מבנה (כותרת אומר מקרה דין טעם)		
רבן גמליאל מאפשר הזדמנות שווה לכל החפץ להעיד, במידה וראה את מולד הלבנה. השימוש בכלי עזר סייעו לאנשים פשוטים שלא בקיאים בקידוש החודש, ונתנו להם הזדמנות להיות שותפים בעדות החודש. ניתן ללמוד מכאן על מתן הזדמנויות שווה בין אנשים עם יכולות שונות.	4. המשנה מחולקת לשני חלקים שעוסקת בגישת רבן גמליאל בעדות החודש: (א) דרכי גביית העדות מאנשים פשוטים. (ב) שתי מעשיות בהן היה טעם לפגם בדברי העדים ונפסלו ע"י התנאים, אך רבן גמליאל קיבל את עדותם וקידש את החודש מכיוון שהיה בקי באסטרונומיה ותלה שנפלה טעות בחלק מעדותם. 5. במעשה הראשון רבי יוחנן בן נורי פסל את העדות כיוון שלא יכול להיות מצב בו הירח נראה בבוקר בצד אחד ובערב נראה בצד השני. רבן גמליאל, שהיה בקיא בסדרי הלבנה, יצא מנקודת הנחה שבבוקר ראו ענן שהיה נראה בעיניהם כירח והסתמך על ראיית הלילה לקדש את החודש. 6. במעשה השני רבי דוסא בן הרכינס פסל את העדות, כיוון שלא יכול להיות שביום המולד נראתה הלבנה אך למחרת לא נראתה. רבן גמליאל שהיה בקיא בסדרי הלבנה תלה שישנה סיבה טכנית (עננות ועוד) מדוע הלבנה לא נראתה למחרת המולד ועל סמך זה קידש את החודש. 7. רבי יהושע קיבל את סברת רבי דוסא בן הרכינס ועל השתלשלות המעשה נלמד במשנה הבאה.	היכרות עם התנא רבן גמליאל (פירוט במסמך שבעמוד 6)	דמוות צורות לְכָנוֹת הָיוּ לוֹ לְרַבֵּן גַּמְלִיאֵל בְּטַבְלָא וּבְכַתְלָא בְּעֵלְיָתוֹ, שֶׁבָּהֶן מֵרָאָה אֶת הַהַדְיָאוֹת וְאוֹמֵר, הִכְזָה רְאִיתָ אוֹ כָּזָה. מַעֲשֵׂה שֶׁבָּאוּ שְׁנַיִם וְאָמְרוּ, רְאִינוּהוּ שֶׁחֲרִית בְּמִזְרָח וְעֶרְבִית בְּמַעְרָב, אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי: עֲדֵי שֶׁקָּרָהֶם. כְּשֶׁבָּאוּ לִיְבֵנָה קִבְּלוּ רַבֵּן גַּמְלִיאֵל. וְעוֹד בָּאוּ שְׁנַיִם וְאָמְרוּ, רְאִינוּהוּ בְּזָמְנוֹ, וְכֵלִיל עֲבוּרוֹ לֹא נִרְאָה, וְקִבְּלוּ רַבֵּן גַּמְלִיאֵל. אָמַר רַבִּי דוֹסָא בֶּן הֶרְכִּינְס: עֲדֵי שֶׁקָּרָהוּ. הֵיבֶהוּ מַעֲדִין עַל הָאִשָּׁה שֶׁיִּלְדָּה, וְלִמְחָר כִּרְסָה בֵּין שְׁנֵיהֶם. אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוֹשֻעַ: רֹאֶה אֲנִי אֶת זַכְכִּיךָ:	עדות עדים על המולד	ראש-השנה פרק ב משנה ח		

גלויה- כיתה ה' מעודכן

פירוט המשניות לאור מסמך "ששת ההישגים"

ששת ההישגים						נושא המשנה	יחידת הוראה
ערכים ומשמעות	הבנה פרשנות והיסק	יסודות התושב"ע	לשון חכמים (הודגשו המילים שיש להתמקד בהם)	מושגים (הודגשו המושגים שיש להתמקד בהם)	מבנה (כותרת אומר מקרה דין טעם)		
למדנו על הענווה שהייתה ברבי יהושע שביטל את דעתו לדברי הנשיא ודבר זה בא ללמדנו על חשיבות שמיעה בקול תלמידי חכמים גם אם לא תמיד אנחנו מבינים עד הסוף את פסיקתם. בנוסף למדנו על חשיבות השלום ומניעת המחלוקות ככל שניתן.	נושא המשנה: האם צריך לקבל את דעת הנשיא גם כשלא מסכימים איתו. <u>רבן גמליאל</u> - כנשיא ישראל, גוזר על רבי יהושע לקבל על עצמו את קביעתו בדבר קידוש החודש ולבוא אליו ביום-הכיפורים שחל להיות בחשבוננו (נמצאנו למדים שעדות החודש הייתה על חודש תשרי), מחשש שירבו המחלוקות בישראל. <u>רבי יהושע</u> - לא כ"כ רוצה לבוא, הוא חושב ש"עדי שקר הם" (כמובא במשנה ח). <u>רבי עקיבא</u> - אומר לרבי יהושע שעליו לקבל את דעת רבן-גמליאל כיוון שעדות החודש נקבעת על-פי בית-דין גם אם צדק וגם אם טעה. <u>בי דוסא בן הרכינס</u> - אומר לרבי יהושע שעליו לקבל את דעת רבן גמליאל כיוון שעלינו לשמוע לבית-הדין שבדורנו כאילו היה בית-דינו של משה רבינו. לבסוף, רבי יהושע מקבל את דברי רבן גמליאל ומגיע לרבן גמליאל ביום-כיפור שחל להיות לפי החישוב שלו. רבן גמליאל שמח בבואו ובירכו.	יחידה זו היא המשך ישיר למשנה ח' ואף מהווה תוצאה למשנה זו. לימוד מפסוקים כסיוע לדברי התנאים: רבי עקיבא- "תקראו אותם"- כפי קביעת בית-דין גם אם שוגים רבי דוסא בן הרכינס- "ושבעים מזקני ישראל"- לא מופיע שמם של הזקנים. עניין זה בא ללמדנו שכל בית-דין שיקום – מעלה עליו הכתוב כאילו שהוא מבית-דינו של משה.	שָׁלַח לוּ רְבֵן גַּמְלִיאֵל , גּוֹזְרִי עָלֶיךָ שֶׁתֵּבֵא אֶצְלִי בְּמִקְלָךְ וּבְמַעוֹתֶיךָ בְּיוֹם הַכְּפוּרִים שֶׁחָל לִהְיוֹת בְּחֻשְׁבֹּנְךָ. הֵלֵךְ וּמָצְאוּ רַבִּי עֲקִיבָא (את רבי יהושע) מֵצֵר, אָמַר לוֹ, יֵשׁ לִי לְלַמֵּד שְׂכָל מַה שֶׁעָשָׂה רְבֵן גַּמְלִיאֵל עִשְׂוִי , שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא כג), "אַלֶּה מוֹעֲדֵי יְיָ מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ, אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אֹתָם", בֵּין בְּזִמְנָן בֵּין שְׁלֹא בְּזִמְנָן, אֵין לִי מוֹעֲדוֹת אֲלֹא אֵלוֹ. בָּא לוֹ (רבי יהושע) אֶצֶל רַבִּי דוּסָא בֶן הֶרְכִּינֵס , אָמַר לוֹ, אִם בָּאִין אֲנוּ לְדַן אֶחָב בֵּית דִּין שֶׁל רְבֵן גַּמְלִיאֵל , צְרִיכִין אֲנוּ לְדַן אַחֵר כָּל בֵּית דִּין וּבֵית דִּין שֶׁעֲמַד מִימֹת מֹשֶׁה וְעַד עַכְשָׁיו, שֶׁנֶּאֱמַר (שמות כד), וַיַּעַל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן נָדָב וָאֲבִיהוּא וְשִׁבְעִים מִזְקְנֵי יִשְׂרָאֵל. וְלָמָּה לֹא נִתְפָּרְשׁוּ שְׁמוֹתָן שֶׁל זִקְנִים, אֲלֹא לְלַמֵּד, שֶׁכָּל שְׁלֹשָׁה וּשְׁלֹשָׁה שֶׁעֲמַדוּ בֵּית דִּין עַל יִשְׂרָאֵל, הֵרִי הוּא כְּבֵית דִּינוֹ שֶׁל מֹשֶׁה. נָטַל (רבי יהושע) מִקְלּוֹ וּמַעוֹתָיו בְּיָדוֹ, וְהֵלֵךְ לִיְבֹנָה אֶצֶל רְבֵן גַּמְלִיאֵל בְּיוֹם שֶׁחָל יוֹם הַכְּפוּרִים לִהְיוֹת בְּחֻשְׁבֹּנּוֹ. עֲמַד רְבֵן גַּמְלִיאֵל וְנָשְׁקוּ עַל רִאשׁוֹ, אָמַר לוֹ, בָּא בְּשָׁלוֹם, רַבִּי וְתִלְמִידִי, רַבִּי בְּחֻכְמָה, וְתִלְמִידִי שֶׁקִּבַּלְתָּ דְּבָרִי.	אין לערער על סמכות בית-הדין שקידש את החודש	ראש-השנה פרק ב משנה ט		

גלויה- כיתה ה' מעודכן

פירוט המשניות לאור מסמך "ששת ההישגים"

המשך יבוא!